Raadsvoorstel
Openbaar

Nijmegen

Onderwerp
Actieplan Cultuur Nijmegen

Opsteller	M. Snabel/N. v. d. Dobbelsteen	**Collegebesluit**	23 maart 2021
Programma	Cultuur en Cultureel erfgoed	**Behandeldatum Raad**	28 april 2021
Portefeuillehouder	N.P. Vergunst	**Status**	Openbaar

Samenvatting
Door beperkende maatregelen als gevolg van het coronavirus verkeert de culturele sector in zwaar weer. Voor de periode januari tot juli 2021 heeft het rijk € 2.2 miljoen uitgekeerd, ter ondersteuning van de culturele sector. Voor 2021 hebben we een eerste inventarisatie gemaakt welke middelen nodig zijn om de culturele sector te ondersteunen en meer weerbaar en wendbaar te maken. Door middel van dit raadsvoorstel stellen we voor de middelen uit het gemeentefonds toe te voegen aan de programmabegroting van Cultuur en Cultureel erfgoed, zodat we snel en slagvaardig kunnen handelen om zo de lokale culturele infrastructuur te ondersteunen.

Voorstel
1. De cultuurmiddelen in het gemeentefonds van € 2.221.134, die bij de decembercirculaire 2020 zijn toegekend, toe te voegen aan de programmabegroting van Cultuur en Cultureel erfgoed.
2. De begrotingswijzing BW-01780 vast te stellen.

Aanleiding
Voor het jaar 2021 stelt het rijk landelijk € 150 miljoen beschikbaar voor de periode januari tot en met juli, om de gevolgen van corona in de lokale cultuur op te vangen. Door corona zijn de inkomsten grotendeels weggevallen. Steun is noodzakelijk voor het voortbestaan van de culturele sector. Minister van Engelshoven heeft alle gemeenten per brief opgeroepen om de lokale culturele organisaties hiermee te steunen. Zij noemt als voorbeelden: openbare bibliotheken, muziekscholen, centra voor de kunsten, musea, monumenten, schouwburgen, concertzalen, vlakke vloer theaters, poppodia, filmhuizen, beeldende kunstinstellingen, amateurkunst, cultuureducatie en festivals. Voor de gemeente Nijmegen komt dat neer op een bedrag van € 2.2 miljoen. Uit een inventarisatie blijkt dat het culturele veld in Nijmegen dit jaar een tekort op de exploitatie verwacht tussen de € 4.2 miljoen en de € 6.6 miljoen. Dit zijn eerste inschattingen. Afhankelijk van hoe lang en welke beperkende maatregelen van toepassing zijn, zal dit bedrag fluctueren. In de stadsbegroting 2021-2024 is cultuur benoemd als 1 van de 3 investeringsdomeinen. Daarvoor zijn in 2021 en in 2022 extra middelen toegevoegd aan de begroting van Cultuur en Cultureel erfgoed. We hebben een Actieplan Cultuur Nijmegen opgesteld, waarin we de uitgangspunten benoemen waarbinnen we de middelen de komende jaren willen besteden.

Beoogde impact
Wij beogen de gevolgen van corona voor de culturele sector zoveel mogelijk op te vangen, door instandhouding van (een gedeelte) van de culturele infrastructuur. Daarnaast stimuleren we innovatie en transformatie om de culturele sector op de langere termijn

weerbaar en wendbaar te maken.

Argumenten

1.1 Uit de inventarisatie blijkt financiële steun om de tekorten op te vangen onontbeerlijk.

We zijn voortdurend in gesprek met het culturele veld over hoe ze erbij staan en welke problemen ze tegenkomen. We hebben op basis van gesprekken, enquêtes en prognoses ingeschat welke financiële ondersteuning nodig is in 2021.

Voor de 6 grote organisaties[1] en De Bastei is de inschatting dat het verwachte negatieve resultaat voor 2021 schommelt tussen € 3.5 miljoen en de € 5.9 miljoen, afhankelijk van hoe lang de organisaties niet in staat zijn om publiek te ontvangen. In deze prognose is geen rekening gehouden met generieke ondersteuningsmaatregelen zoals de NOW etc., omdat er nog veel onzeker is. De inkomsten uit de regelingen verkleinen het tekort met maximaal € 1 miljoen.

Naast bovenstaande organisaties hebben we 41 organisaties waar we een subsidierelatie mee hebben (meerjarig of projectsubsidies) een enquête in laten vullen om te inventariseren of zij grote tekorten voorzien. Hieruit blijkt dat 56% financiële problemen ervaart, waarvan zelfs 7% aangeeft grote problemen te hebben. Daarnaast zijn er nog organisaties waar we geen subsidierelatie mee hebben, maar die we cruciaal vinden voor het culturele netwerk. We schatten in dat we voor ondersteuning van de kleine en middelgrote organisaties € 0.7 miljoen nodig hebben voor overbrugging en herstel.

Uit de inventarisatie blijkt dat het totale tekort minimaal € 4.2 miljoen (€ 3.5 + 0.7) en maximaal € 6.6 miljoen (5.9 + 0.7) bedraagt.

Naast bovenstaande ondersteuning zijn er middelen nodig voor zichtbaarheid en herstel. We zijn een breed maatregelen pakket aan het inrichten. Hiervoor ramen we € 0,5 miljoen.

1.2 We hebben een Actieplan Cultuur Nijmegen vastgesteld, met 2 uitgangspunten waarlangs wij de middelen gaan besteden.

Uitgangspunt 1: Overbrugging en herstel

Het gaat om maatwerkondersteuning van de overbruggingsperiode naar de fase waarop de sector weer open kan en draait. Dat doen we door budget te reserveren voor exploitatietekorten voor onze basis- en meerjarige gesubsidieerde organisaties. Gemeentelijke noodsteun gaat vooralsnog niet naar organisaties die gesubsidieerd worden door de landelijke fondsen. Deze hebben, voor zover bekend, geen gemeentelijke noodsteun nodig. Ook kijken we naar amateur organisaties, bijvoorbeeld door ondersteuning bij herstel van activiteiten. We reserveren ook middelen voor het niet gesubsidieerde deel van de culturele sector. Daarnaast ondersteunen we makers door opdrachten uit te zetten, en bij het ontplooien van hun netwerk en artistieke en organisatorische ontwikkeling. Deze maatregelen zijn aanvullend op de landelijke generieke regelingen van rijk en provincie. Het gaat om middelen om de tijdelijke nood te lenigen tot dat de eigen inkomsten weer toe nemen. Herstel kost tijd. Ondersteuning voor 2021 – 2022 is nodig en geeft zicht op de toekomst, maar tegelijkertijd staat er daarna vanwege allerlei na-ijleffecten niet meteen een stevige culturele sector. Daarom hanteren we ook een 2e uitgangspunt.

Uitgangspunt 2: Een weerbare en wendbare culturele sector

[1] Doornroosje, Lindenberg, LUX, Museum het Valkhof-Kam, OBGZ en Schouwburg & Vereeniging

Naast overbrugging en herstel is het van belang naar de toekomst te kijken. Het weerbaar en wendbaar maken van de culturele sector zal langere tijd nodig hebben. Ideeën uit de culturele sector willen we ondersteunen. Samenwerking en kennisuitwisseling zijn een voorwaarde, niet alleen binnen de sector maar ook met partijen daarbuiten, omdat de opgaven die te maken hebben met innovatie en transformatie al snel de capaciteit van de enkelvoudige organisatie overstijgen. Het weerbaar en wendbaar maken van de culturele sector bevat acties gericht op vernieuwing en aanpassing van organisaties, programmering en producten en huisvesting, gericht op deVolgens Van Asten is daarnaast geld nodig om de sector 'straks weer op gang te krijgen'. "Daarom stellen we acht ton beschikbaar voor mooie plannen vanuit de culturele sector en de creatieve industrie. Hiermee kunnen nieuwe projecten worden gestart, kunnen bestaande programma's worden aangepast aan de maatregelen of kunnen instellingen experimenteren met nieuwe werkvormen en verdienmodellen." langere termijn. Er is ruimte nodig voor vernieuwing en experiment, zowel lokaal als regionaal. Voor dat laatste sluiten we waar mogelijk aan bij ondersteuningsmaatregelen van de provincie. Naast aanpassingen van activiteiten, willen we ook kijken naar investeringen in de culturele sector. Als gevolg van corona zijn investeringen uitgesteld of helemaal niet meer gedaan.

2.1 Door middel van het raadsvoorstel en bijbehorende de begrotingswijziging willen we regelen dat de middelen snel beschikbaar komen/integrale afweging

Normaliter maakt de raad een integrale afweging over nieuwe gemeentefonds middelen uit onder andere de decembercirculaire in de eerste voortgangsmonitor (in het voorjaar 2021). Deze afweging komt te laat voor het programma cultuur en cultureel erfgoed om de middelen tijdig in te kunnen zetten. Het rijk heeft de middelen beschikbaar gesteld voor de periode januari tot met juli 2021, daarom willen we de middelen zo snel mogelijk inzetten voor de culturele sector.

Kanttekeningen

De stand van zaken met betrekking tot negatieve exploitaties van culturele organisaties en hoe zich dat ontwikkelt zijn dagkoersen. Er verandert tussentijds veel. Dat betekent dat we voortdurend in gesprek zijn met de culturele sector om de vinger aan de pols te houden.

Financiën

Beschikbare middelen 2021: In 2020 was landelijk € 169 miljoen rijkscompensatie voor de coronaschade in de lokale cultuur beschikbaar. Voor 2021 gaat het vooralsnog om € 150 miljoen. Dit geld is beschikbaar als decentralisatie-uitkering via de decembercirculaire 2020 van het gemeentefonds en wordt verdeeld op basis van de gemeentelijke cultuuruitgaven 2019.
Voor de gemeente Nijmegen gaat het om een bedrag van € 2.221.134 (compensatie voor de maanden januari tot juli 2021).
Naast deze middelen is bij de stadsbegroting 2021-2024 besloten om cultuur te benoemen als investeringsdomein. Daarvoor zijn de volgende middelen toegevoegd aan de begroting van Cultuur en Cultureel erfgoed:

- € 2.4 miljoen voor overbrugging- en herstel
- € 0,18 miljoen voor een opdrachtenfonds
- € 0,12 miljoen voor de Cultuur Academy

Na toevoeging van de middelen uit het gemeentefonds hebben we voor 2021 een totaal budget van € 4.9 miljoen (€ 2.7miljoen + € 2.2 miljoen). We verwachten vanuit het rijk nog

compensatie voor de periode juli tot en met december. Daarnaast is de provincie bezig met een ondersteuningsfonds voor het weerbaar en wendbaar maken van de culturele sector op regionaal niveau.

Beschikbare middelen 2022 en verder: Bij de stadsbegroting 2021-2024 zijn in het programma cultuur en cultureel erfgoed onderstaande bedragen (totaal € 1.6 miljoen) toegevoegd aan de begroting.

- € 1.3 miljoen voor overbrugging- en herstel
- € 0,18 miljoen voor een opdrachtenfonds
- € 0,12 miljoen voor de Cultuur Academy

De besteding van deze middelen zal volgens dezelfde uitgangspunten plaats vinden. De concrete invulling kunnen we pas eind 2021 of begin 2022 maken. Afhankelijk van de omstandigheden verwachten we hier ook nog extra middelen van het rijk.
Voor 2023 en verder zal de culturele sector nog de gevolgen van corona merken. Of er dan aanvullende steunmaatregelen zijn is nog onduidelijk. Vooralsnog gaan we er van uit dat in 2023 geen aanvullende middelen beschikbaar zijn.

Voorlopige verdeling van de middelen in 2021:
Uit de inventarisatie blijkt dat we tussen de € 4.2 miljoen en € 6.6 miljoen nodig hebben voor maatregelen ter overbrugging en herstel van de culturele infrastructuur. We gaan bij onze verdeling uit van 80% van de benodigde € 4.2 miljoen, omdat er ook nog algemene steunmaatregelen zijn zoals NOW[2]regelingen, die het verwachte tekort kleiner maken. Ter stimulering willen we snel € 0.5 miljoen inzetten door specifieke subsidieregelingen zoals corona cultuur projecten regeling, ondersteuning van de makers etc.
We zetten de middelen als volgt in:

1. Voor maatregelen ter overbrugging en herstel reserveren we € 3.9 miljoen. Deze is bedoeld voor:
    a. culturele organisaties te ondersteunen waar we een subsidierelatie mee hebben
    b. culturele organisaties die geen of incidenteel subsidie ontvangen, maar cruciaal zijn voor onze culturele infrastructuur.
    c. Diverse subsidieregelingen ter stimulering van het culturele veld.

Voor 1a en 1b reserveren we € 3.4 miljoen (80% van € 4.2 miljoen)
Voor 1c reserveren we € 0.5 miljoen.

2. Voor weerbaar en wendbaar reserveren we € 1 miljoen.

Deze indeling is voorlopig. Het rijk heeft alleen voor de eerste helft van 2021 middelen beschikbaar gesteld. We verwachten dat er aanvullende ondersteuning komt vanuit het rijk. Ook de provincie is bezig om aanvullende middelen beschikbaar te stellen voor cultuur in de regio.

[2] Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid

Schematisch ziet het er als volgt uit:

	Inkomsten x 1 miljoen	**Uitgaven x 1 miljoen**
2021	€ 2.2 gemeentefonds € 2.7 stadsbegroting *Mogelijk aanvullende rijksmiddelen juli-december* *Mogelijk aanvullende provinciale middelen*	€ 3.9 overbrugging herstel € 1.0 weerbaar&wendbaar
2022	€ 1.6 stadsbegroting *Mogelijk aanvullende rijksmiddelen*	Nog te verdelen over de 2 uitgangspunten
2023	*Aanvullende middelen niet voorzien*	Organisaties moeten hun activiteiten aangepast hebben, zodat ze binnen de bestaande subsidies blijven

Bij bovenstaande tabel plaatsen we de volgende kanttekeningen:

- De verdeling van de middelen over de 2 uitgangspunten is voorlopig. Inschattingen wat er precies nodig is wisselen nog.
- We verwachten aanvullende inkomsten vanuit het rijk en de provincie voor ondersteuning, deze zijn niet bevestigd.
- We verwachten voor de investeringen in weerbaar&wendbaar nog meer middelen dan de nu geraamde € 1 miljoen nodig te hebben. De middelen vanuit de provincie kunnen hier aan bijdragen.

Vervolg

Voor de uitvoering gaan we een breed maatregelen pakket inrichten, met specifieke maatregelen voor bepaalde doelgroepen zoals jonge makers. De meeste maatregelen lopen via een subsidieregeling. De uitwerking van deze maatregelen vinden gefaseerd plaats. We nemen bij de uitvoering de input vanuit de sector mee. De uitvoering wordt afgestemd met het Actieplan binnenstad.

Bijlagen

1. Actieplan cultuur Nijmegen
2. BW-01780